

АНОТАЦІЯ

Лі Їда. Методи та засоби формування професійної компетентності майбутніх фахівців графічного дизайну.

У статті актуалізовано проблему формування професійної компетентності майбутніх фахівців графічного дизайну, що змінюється за стрімкого розвитку цифрової епохи. Встановлено, що професійна компетентність включає традиційні навички (малювання, дизайнерську майстерність), ефективні цифрові інструменти, спільне проектування та мислєдіяльність. Доведено, що формування у закладах вищої освіти професійної компетентності є керованим процесом, який стимулює навчальну мотивацію та дотримання освітнього стандарту. Зазначено, що активне використання викладачами методів та засобів навчання формує професійну компетентність майбутніх фахівців графічного дизайну, підсилює підготовку творчо-інноваційного та цифрового мислення, передбачає інтегрування цифрових технологій у фахові дисципліни за всебічного використання мережевих інформаційно-комунікаційних технологій.

До дієвих інноваційних методів навчання нами віднесено: метод короткого відео, диференційований метод, проектний метод, кейс-метод, метод групового викладання, теоретичні методи (ментальні карти), які розвивають особистісні якості та здібності студентів й сприяють подальшому навчанню, вмінню працювати в команді і майбутньому кар'єрному розвитку. Схарактеризовано засобове забезпечення навчальних дисциплін, що включає Інтернет-канали, мережеві навчальні Інтернет-платформи. Зроблено висновок: на формування професійної компетентності у фахівців графічного дизайну чинять вплив розвиток цифрової епохи та уміле використання у межах цього впливу скорегованих навчальних планів, новаційних методів навчання та його засобового забезпечення.

Ключові слова: підготовка фахівців графічного дизайну, професійна компетентність, вища освіта, методи та засоби формування професійної компетентності.

УДК 378.011.3-051:005.336.2

Людмила Романишина

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

ORCID ID 0000-0002-6026-2614

Олександр Поліщук

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

ORCID ID 0000-0002-9838-7105

DOI 10.24139/2312-5993/2024.04/486-496

ГРОМАДЯНСЬКІ ЦІННОСТІ ЯК СКЛАДОВА ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті розглянуто вирішальну роль громадянських цінностей та громадянської компетентності студентської молоді у сприянні розвитку сталого суспільства. Визначено їхню значущість для виховання відповідальних та залучених громадян у взаємопов'язаному глобальному ландшафті. Встановлено, що саме освіта впливає на розвиток громадянських цінностей як складових громадянської компетентності протягом усього освітнього

процесу на всіх рівнях освіти. Підсумовано, що в межах освітньої складової важливо акцентувати увагу на змісті навчальних програм, що сприяють формуванню духовно-моральних цінностей, громадянської відповідальності, патріотизму, загального рівня культури студентської молоді. Використання сучасних освітніх технологій, професійні та особисті компетентності викладачів андрагогічна взаємодія створюють сприятливі умови для формування та розвитку громадянської компетентності студентів.

Ключові слова: сталий розвиток, громадянські цінності, громадянська компетентність, громадянська освіта.

Постановка проблеми. Сталий розвиток, визнаний одним із ключових глобальних викликів, є інклюзивною концепцією, що застосовується до всіх країн світу. Він відіграє центральну роль у колективних людських зусиллях щодо формування світу шляхом глобалізації (Brunold, 2015, с. 33). Перехід до сталого майбутнього вимагає переоцінки того, що, де і як ми навчаємося. Це переосмислення спрямоване на розвиток знань, навичок, цінностей та ставлень, необхідних для прийняття обґрунтованих рішень та здійснення індивідуальних і колективних дій у відповідь на місцеві, національні та глобальні надзвичайні ситуації (UNESCO, 2020). З огляду на невизначеність та розкол, що загострюються такими подіями, як пандемія COVID-19 та повномасштабну війну в Україні, існує нагальна потреба в зміні навичок для подолання цих викликів та забезпечення виживання. Це означає, що люди повинні адаптуватися до сталого спільного життя на цій планеті. Така адаптація вимагає фундаментальних змін в індивідуальному та в суспільному мисленні та поведінці. З огляду на це, освіта повинна розвиватися, щоб сприяти розвитку цінностей та навичок, необхідних для створення мирного та сталого світу. Такі дії сприятимуть забезпеченню виживання та процвітання не лише нинішнього, а й майбутніх поколінь (UNESCO, 2020).

Організація економічного співробітництва та розвитку наголошує на важливості надання студентам можливостей для розуміння глобальних подій, сприяння формуванню критичного та реалістичного погляду на поточні справи. Це передбачає озброєння студентів інструментами для аналізу різноманітних культурних практик, їхнє залучення до міжкультурних відносин та пропагування громадянських цінностей (OECD, 2018).

У сфері освіти дискусія зосереджена на дослідженні еволюції загальної громадянської компетентності та оцінці вияву її компонентів на різних рівнях освіти. Позиціонування громадянської освіти в освітніх межах ґрунтується на уявленні про те, що демократія не

культивується виключно в домашньому та сімейному середовищі. Тому вона пропагується та впроваджується в безпечному освітньому середовищі та інтегрована до освітніх програм (Print, 2023). З огляду на це громадянська освіта вважається життєво важливою для розвитку громадянської компетентності для теперішнього та для майбутніх поколінь (Ївженко, 2017).

На прикладі студентської молоді найяскравіше можливо простежити процес формування громадянської компетентності на основі засвоєння громадянських цінностей. Ця соціальна груп найбільше схильна до процесів трансформації в суспільстві. Саме студентська молодь у своєму ставленні до життя і з огляду на свій вік намагається розділяти і співвідносити нові громадянські цінності. І від того, як сформуються різні аспекти громадянської компетентності студентської молоді, значною мірою залежатимуть подальші перетворення в суспільстві. Сучасна молодь не може покладатися на досвід попереднього покоління, оскільки воно проходило формування та самореалізацію в інших соціально-психологічних умовах. Труднощі самовизначення та формування громадянської компетентності студентів та молоді загалом зумовлені збільшенням розшарування суспільства за соціально-економічними показниками (Жадан, 2022).

Аналіз актуальних досліджень. Питання вивчення громадянської компетентності та громадянських цінностей нині набули особливої актуальності в соціально-психологічних, педагогічних, соціологічних, політичних дослідженнях, оскільки саме ця компетентність пов'язує особливості відображення змін у самосвідомості особистості з сприйняттям соціальних, економічних, політичних явищ. Однак слід зазначити, що до сьогодні практично не існує цілісного і комплексного дослідження соціально-психологічних особливостей формування громадянських цінностей як складової громадянської компетентності особистості. Так, науковці розглядають громадянську компетентність крізь призму соціальних очікувань і реалій (І. Жадан (2022); формування громадянської компетентності в сучасних реаліях воєнного стану (Г. Серова (2023), Л. Швидун та О. Іващенко (2024)); розвиток громадянської компетентності як виклик для педагогічної освіти (Т. Матусевич та Л. Колеснік (2019)); специфіку громадянської компетентності студентів ЗВО (Ю. Ївженко (2017), С. Гарсія-Естебан (S. Garcia-Esteban) (2020), Д. Менде (D. Medne), З. Рубене (Z. Rubene), М. Бернанде (M. Bernande) та Д. Ілішко (D. Illiško (2021) та ін.);

громадянські цінності в контексті формування демократичності (Н. Ратушняк (2023)); актуалізують необхідність громадянської освіти студентської молоді (А. Брунольд (A. Brunold) (2015), П. Левін (P. Levine) та К. Кавасіма-Гінзберг (K. Kawashima-Ginsberg) (2015), П. Моурітсен (P. Mouritsen) та А. Єгер (A. Jaeger) (2018) та ін.).

Водночас, аналіз окреслених та інших джерел свідчить, що недостатньо дослідженими залишається роль громадянських цінностей у формуванні громадянської компетентності студентської молоді, а також практичні шляхи удосконалення громадянської освіти серед студентів.

Метою статті є визначення суті та ролі громадянських цінностей у формуванні громадянської компетентності студентської молоді для сталого розвитку суспільства.

Методи дослідження. Для досягнення мети застосовані наукові методи, які створюють методологічні засади обраного дослідження, зокрема: аналіз психолого-педагогічної літератури на тему дослідження; абстрагування, систематизація, порівняння та зіставлення, теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури щодо вивчення наукового фонду.

Виклад основного матеріалу. Здоров'я та стійкість демократичних суспільств значною мірою пов'язані з громадянськими цінностями та громадянською компетентністю його громадян, зокрема й студентської молоді. Здатність молоді та громадян брати участь в обґрунтованих обговореннях та співпрацювати з іншими для розробки стратегій та планування шляхів вирішення суспільних питань і прагнення до спільного блага є важливою для процвітання нашої демократії (Levine, Kawashima-Ginsberg, 2015). Студентська молодь повинна бути не лише поінформована та обізнана, а також здатна до ефективних громадянських дій, зокрема й встановлення реалістичних цілей, співпрацю з іншими для вирішення проблем та впровадження ефективних планів дій (Garcia-Esteban, 2020). Активні та залучені студенти та громадяни володіють чотирма ключовими характеристиками – почуття громадянського обов'язку, соціальний зв'язок зі своєю громадою, впевненість у своїй здатності впливати на зміни та активну участь у громадянській поведінці. Хоча розвиток громадянських цінностей та знань є ключовим у наданні молоді навичок та компетентностей, необхідних для того, щоб бути активними громадянами, «... студенти повинні розвивати такі навички, як самоефективність у сфері політики. Окрім формування громадянських знань,

громадянська освіта повинна наголошувати на активному розвитку та підтримці самоефективності та навичок участі студентів» (Solhaug, 2006, с. 276). Таким чином, громадянська освіта повинна зосереджуватися на формуванні громадянських цінностей та знань студентської молоді, які в сукупності з досвідом становлять громадянську компетентність.

Процес формування громадянських цінностей масштабний та складний у сучасних умовах. Цільовими пріоритетами формування громадянських цінностей як складової громадянської компетентності в освіті є:

- формування та розвиток особистості, яка володіє якостями громадянина-патріота Батьківщини та здатна успішно виконувати цивільні обов'язки;
- підвищення почуття відповідальності за власні вчинки, дії;
- формування сталої активної життєвої позиції громадянина-патріота;
- позитивна соціалізація особистості;
- формування неприйняття антисупільних норм поведінки (правосвідомість) (Швидун, & Іващенко, 2024);
- формування патріотичних почуттів та свідомості студентів, збереження та розвиток почуття гордості за власну Батьківщину;
- формування екологічної культури як запорука збереження навколишнього світу (Матусевич, & Колеснік, 2019);
- формування активної громадянської позиції на основі участі у самоврядуванні в закладах освіти різних рівнів.

Варто відзначити, що у сучасної молоді рівень соціально-психологічної активності досить високий, однак громадянська позиція загалом та окремі аспекти громадянської компетентності не є сформованими та вимагають розробки нових моделей та технологій формування громадянської компетентності української молоді (Зеленська, & Чернікова, 2025). У соціально-психологічних і педагогічних дослідженнях накопичено значний матеріал, що відповідає вивченню окремих аспектів проблеми формування та розвитку громадянської компетентності. Так, на думку Г. Серової, громадянська компетентність як найважливіший компонент соціальної ідентичності виникає з сприйняття індивідом свого членства в спільноті, яка може називати себе нацією. Формування громадянської компетентності може виступати чинником позитивної інтеграції особистості в діяльність держави, розвитку активності у

встановленні соціальних зв'язків і розумного ставлення до ресурсів (Серова, 2023, с. 191). Деякі науковці розглядають поняття громадянської компетентності як одне з найскладніших, неоднозначних і несталіх понять, а також те, що воно тісно співвідноситься з поняттям нації (Levine, & Kawashima-Ginsberg, 2015).

Поняття громадянської компетентності невіддільне від діяльності самої держави, в якій живе людина. Тому важливим критерієм формування і розвитку громадянської компетентності особистості є рівень її соціальної активності та відповідальності стосовно держави. Однак варто відрізняти громадянську компетентність від державної ідентичності, а також розрізняти поняття громадянської та державної самосвідомості. Державна ідентичність формується владою за допомогою засобів масової інформації, освітньої системи, певних символів і знаків тощо. Для формування громадянської компетентності особливе значення має певна система соціально-психологічних детермінант – громадянських цінностей, що зумовлюють розвиток патріотичних почуттів окремої особистості та громадян загалом (Ратушняк, 2023).

Основним набором критеріїв громадянської компетентності, на думку С. Гарсія-Естебан (S. Garcia-Esteban), є три ключові виміри, які підкреслюють багатогранний характер громадянської компетентності: знання та застосування принципів демократичного суспільства; участь у житті громади; громадянська спроможність (Garcia-Esteban, 2020).

У сучасному контексті громадянська освіта визнається потенційним засобом вирішення численних соціальних проблем, починаючи від політичної незацікавленості та зменшення безробіття серед молоді до необхідності спрямування молоді до активної участі у вирішенні суспільних питань (Mouritsen, & Jaeger, 2018). Важливо підкреслити, що система освіти загалом визнається ключовою силою у формуванні громадянського суспільства та сприянні розвитку громадянської компетентності студентської молоді. Згідно з Монітором освіти та навчання Європейської комісії, освіта є фундаментальним ресурсом для засвоєння основних громадянських цінностей. Вона також відіграє ключову роль у навчанні молоді правам та обов'язкам громадян, одночасно сприяючи соціальній інтеграції, з особливим акцентом на зменшенні упередженого ставлення до маргіналізованих груп (Education and Training, 2018), а також заохоченні студентської молоді до розуміння власних демократичних прав, сприянні співпраці та

розвитку критичного мислення на основі оцінки медіаінформації. Значення цього питання поширюється на всі рівні освіти.

Для того, щоб громадянська освіта була ефективнішою, «вона повинна бути прикладом глибшого навчання та ґрунтуватися на поєднанні обговорення та аналізу, розробки стратегій та планування, вжиття конкретних дій для вирішення проблем та рефлексії над результатами» (Medne, Rubene, Bernande, & Illiško, 2021, с. 1148). Такі дії необхідно проводити спільно з однолітками або іншими дорослими для побудови стосунків та коаліцій. Навички, розвинені на основі такого комплексного, глибшого підходу до громадянської освіти, є навичками, які також є важливими для ефективної громадянської участі в дорослому віці. На жаль, більшість студентів не мають досвіду громадянської освіти, зосередженої на глибокому дослідженні, громадянських цінностях знаннях.

Метою громадянської освіти у ЗВО є створення умов для розвитку громадянської відповідальності, патріотизму, духовно-моральних цінностей, почуття причетності, соціальної активності та залученості до соціально значущих подій суспільства. Одним із ефективних способів формування громадянських цінностей як складової громадянської компетентності студентської молоді є проведення культурних заходів у закладах освіти. Це можуть бути концерти, театральні постановки, виставки, лекції та семінари, присвячені різним аспектам культури та мистецтва. Такі заходи не лише розширюють світогляд студентів, а й допомагають краще розуміти власне місце у світі та сформувати свою громадянську позицію. Не менш значущим елементом формування громадянських цінностей як складової громадянської компетентності студентської молоді є участь у громадському житті ЗВО. Студенти можуть брати участь у діяльності студентських організацій, об'єднаннях, клубах та інших групах, що займаються соціальними, культурними та іншими видами діяльності. В межах таких організацій студенти мають змогу розвивати власну навички лідерства, організаторські здібності, брати участь у громадському житті та впливати на прийняття рішень (Івженко, 2017).

Крім напрямів виховної роботи у ЗВО, варто відзначити і освітній процес, який, безсумнівно, має виховний потенціал. Значним потенціалом в освітньому процесі для формування громадянських цінностей як складової громадянської компетентності володіють соціально-гуманітарні навчальні дисципліни (наприклад, «Соціально-психологічна адаптація та комунікації», «Лідерство», «Українська мова

та культура мови»). У межах дисциплін розглядаються такі аспекти: вплив індивідуальних особливостей особистості на соціально-психологічну адаптацію; етика взаємодії з людьми з обмеженнями життєдіяльності; допомога в адаптації особам, які мають інвалідність. Толерантність, емпатія, повага до людей, незважаючи на особливості їхнього здоров'я, є основою цінностей будь-якого члена українського суспільства. Важливо це формувати у студентської молоді. Не менш важливими є розгляд моделі компетентностей сучасного лідера, що охоплює ціннісно-моральну складову, комунікативну компетентність, соціальний інтелект. Роль лідера у створенні комфортної професійної атмосфери, заснованої на повазі до кожного співробітника, сприяють розвитку гнучких навичок, про необхідність яких заявляють усі роботодавці. Це також сприяє розвитку громадянської компетентності студентської молоді.

Розглядаючи можливості та визначаючи напрямки діяльності, що сприяють формуванню громадянських цінностей як складової громадянської компетентності студентської молоді, звичайно, необхідно виокремити і роль викладача, його професійні та особисті компетентності, світогляд, цінності, культуру, все те, що створює єдиний образ сучасного викладача.

В організації ефективного освітнього процесу необхідно звернути увагу і на сучасні освітні технології, серед яких дискусії, тренінги, ділові ігри, кейс-стаді, що дають змогу створювати активну робочу атмосферу з можливістю обговорювати, пропонувати, програвати в психологічно безпечному середовищі освітнього простору ситуації з майбутньою професійною. Ці технології у компетентній модерації викладача також створюють можливості формування громадянських цінностей як складової громадянської компетентності. У продовженні дослідження ролі викладача у громадянській освіті студентської молоді необхідно виокремити андрагогічну взаємодію викладача зі студентами, засновану на партнерстві, взаємоповазі, студентоцентричності (Сєрова, 2023). Сучасна студентська молодь має власні погляди, переконання, авторитетом для неї є викладач, який бачить у кожному студенті особистість. Андрагогічна позиція викладача сприяє формуванню іміджу сучасного викладача, а це є основою для розвитку моральних цінностей, загальної культури, громадянської відповідальності.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Громадянські цінності як складова громадянської компетентності

пов'язує особливості відображення змін у самосвідомості студентської молоді зі сприйняттям соціальних, економічних, політичних явищ. Поняття громадянської компетентності невіддільне від діяльності держави. Важливим критерієм формування і розвитку громадянських цінностей як складової громадянської компетентності студентської молоді є рівень її соціальної активності та відповідальності стосовно держави.

Громадянська компетентність є однією з важливих особливостей у соціально-політичному розвитку будь-якого суспільства. Студентська молодь є інноваційною силою суспільства, і саме моделі громадянської поведінки молоді дають змогу дозволити прогнозувати курс розвитку всього соціуму. Властиве студентській молоді прагнення до експериментів, нового досвіду та рефлексії щодо можливих наслідків, ризиків та результатів, безумовно, вище, ніж в інших вікових групах, що є позитивним для становлення єдиного цивільного суспільства. Молоде покоління є рушійною силою всіх соціальних перетворень, однак також легко піддається впливу несприятливих організацій, осіб та рухів. Тому в освітньому процесі важливо приділяти особливу увагу вихованню в студентській молоді громадянських цінностей, традицій як складової громадянської компетентності.

Узагальнюючи теоретичний огляд і практичний досвід щодо формування громадянських цінностей як складової громадянської компетентності студентської молоді, важливо відзначити, що лише комплексний підхід, який поєднує всі напрями молодіжної політики і виховної роботи ЗВО в єдності з освітнім процесом, дає змогу формувати і розвивати громадянську компетентність студентської молоді. В межах освітньої складової важливо акцентувати увагу на змісті навчальних програм, що сприяють формуванню духовно-моральних цінностей, громадянської відповідальності, патріотизму, загального рівня культури студентської молоді. Використання сучасних освітніх технологій, професійні та особисті компетентності викладачів андрагогічна взаємодія створюють сприятливі умови для формування та розвитку громадянської компетентності студентів.

ЛІТЕРАТУРА

- Жадан, І. В. (2022). *Громадянська компетентність: соціальні очікування і реальності*. [Монографія]. Кропивницький, 110. (Zhadan, I. V. (2022). *Civic competence: social expectations and realities*. [Monograph]. Kropyvnytskyi, 110.)
- Ївженко, Ю. В. (2017). *Формування у студентської молоді почуття громадянськості в молодіжних громадських організаціях*. (Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07). Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. 279 с. (Yivzhenko, Yu. V. (2017). *Formation of a sense of*

- citizenship among students in youth public organisations*. (Thesis ... Candidate of Pedagogical Sciences: 13.00.07). Volodymyr Dahl East Ukrainian National University. 279 p.)
- Матусевич, Т., & Колеснік, Л. (2019). Розвиток громадянської компетентності в рамках концепції НУШ: сучасні виклики для педагогічної освіти. *Філософія освіти*, 2 (25), 240–250 (Matusevich, T., & Kolesnik, L. (2019). Development of civic competence within the framework of the NUS concept: contemporary challenges for teacher education. *Philosophy of Education*, 2 (25), 240–250.).
- Ратушняк, Н. (2023). Громадянські цінності в контексті формування демократичного вчителя. *Громадянська компетентність як ключова у формуванні демократичного суспільства України* (за матеріалами засідання круглого столу з міжнародною участю). (С.182–184). Хмельницький: Видавництво ХОІППО імені Анатолія Назаренка (Ratushniak, N. (2023). Civic values in the context of forming a democratic teacher. *Civic competence as key to the formation of a democratic society in Ukraine* (based on materials from a round table meeting with international participation). (pp. 182–184). Khmelnytskyi: Anatolii Nazarenko Khmelnytskyi Regional Institute of Postgraduate Education Publishing House).
- Серова, Г. (2023). Навчання учнів сталого розвитку в контексті формування громадянської компетентності. *Громадянська компетентність як ключова у формуванні демократичного суспільства України* (за матеріалами засідання круглого столу з міжнародною участю). (С.190–192). Хмельницький: Видавництво ХОІППО імені Анатолія Назаренка (Serova, G. (2023). Teaching students about sustainable development in the context of developing civic competence. *Civic competence as key to the formation of a democratic society in Ukraine* (based on materials from a round table meeting with international participation). (pp. 190–192). Khmelnytskyi: Anatolii Nazarenko Khmelnytskyi Regional Institute of Postgraduate Education Publishing House.).
- Швидун, Л. Т., & Іващенко, О. В. (2024). Формування громадянської компетентності майбутніх педагогів в умовах сучасних українських реалій. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 94, 123–129 (Shvydun, L. T., & Ivashchenko, O. V. (2024). Formation of civic competence of future teachers in the context of modern Ukrainian realities. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools*, 94, 123–129.).
- Brunold, A. (2015). Civic Education for sustainable development and its consequences for German civic education didactics and curricula of higher education. *Discourse Commun. Sust. Educ*, 6, 30–49.
- Education and Training (2018)*. MONITOR; Publications Office of the European Union: Luxembourg, 250.
- Garcia-Esteban, S. (2020). Telecollaboration for civic competence and SDG development in FL teacher education. *Eur. J. Educ*, 3, 129–141.
- Levine, P., & Kawashima-Ginsberg, K. (2015). Civic education and deeper learning. Jobs for the Future. URL: <https://www.iff.org/resources/civiceducation-and-deeper-learning/>
- Medne, D., Rubene, Z., Bernande, M., & Illiško, D. (2021). Conceptualisation of University Students' Civic Transversal Competence. In *Technologies and Quality of Education, 2021*; Daniela, L., Ed.; University of Latvia: Riga, Latvia; p. 1148. ISBN 978-9934-18-735-3.

- Mouritsen, P., & Jaeger, A. (2018). *Designing Civic Education for Diverse Societies: Models, Tradeoffs, and Outcomes*; Migration Policy Institute Europe: Brussels, Belgium, 300.
- OECD (2018). *Preparing Our Youth for an Inclusive and Sustainable World: The OECD PISA Global Competence Framework*; OECD Publishing: Paris, France.
- Print, M. (2023). Reversing democratic decline through political education. In *Who's Afraid of Political Education? The Challenge to Teach Civic Competence and Democratic Participation*; Tam, H., Ed.; Bristol University Press: Bristol, UK, 180–194.
- Solhaug, T. (2006) Bildungsreform für Gleichheit oder fortgesetzte Ungleichheit: eine Analyse der norwegischen Schulreform in demokratischer Perspektive [Educational reform for equality or continued inequality. An analysis of Norwegian school reform in a democratic perspective], in H. Sünker & I. Miehte (Eds) *Herausforderungen und Perspektiven für Gewerkschaften und Gesellschaft [Challenges and perspectives for institutions and society]*. Frankfurt: Peter Lang. 520.
- UNESCO (2020). *Education for Sustainable Development: A Roadmap*; UNESCO: Paris, France.

SUMMARY

Romanyshyna Lyudmila, Polishchuk Oleksandr. Civic values as a component of civic competence among students.

Today, in the difficult conditions of full-scale war, the problem of forming civic competence in children and young people has acquired particular pedagogical significance, as has the fact that the solution to this problem must fully involve all levels of educational institutions. The article examines the decisive role of civic values and civic competence of student youth in promoting the development of a sustainable society. Their importance for the education of responsible and engaged citizens in an interconnected global landscape is identified. It is established that it is education that influences the development of civic values as components of civic competence throughout the educational process at all levels of education. The purpose of the article is to define the essence and role of civic values in the formation of civic competence among students for the sustainable development of society.

The concepts of 'civic values' and 'civic competence' in the semantic space of modern knowledge pose a number of problems for scientists in theoretical and methodological aspects. An important criterion for the formation and development of civic values as a component of civic competence among students is the level of their social activity and responsibility towards the state. Students are an innovative force in society, and it is precisely the models of civic behaviour among young people that make it possible to predict the course of development of society as a whole. The desire of students to experiment, gain new experiences and reflect on possible consequences, risks and results is undoubtedly higher than in other age groups, which is positive for the formation of a unified civil society.

In summary, within the educational component, it is important to focus on the content of educational programmes that contribute to the formation of spiritual and moral values, civic responsibility, patriotism and the overall cultural level of student youth. The use of modern educational technologies, the professional and personal competencies of teachers, and andragogical interaction create favourable conditions for the formation and development of students' civic competence.

Key words: sustainable development, civic values, civic competence, civic education.